

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto.... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 157. — 8 TEV. 157.

NEW YORK, THURSDAY, JULY 7, 1921. — ČETRTEK, 7. JULIJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

SPLOŠNA BORBA PROTI SUŠI

VEŠI LIBERALNI ELEMENTI V BOJU PROTI STROGIM PROHIBICIJSKIM POSTAVAM. — BOJ PROTI SLABOTNIM ZAKONODAJALCEM. — AMERICAN LIBERTIES LEAGUE BO NASTOJATI TUDI NA POLITIČNEM POLJU.

Washington, D. C., 6. julija. — Sledeč staremu principiju, da je primerno učiti se celo od sovražnikov, se bodo organizirani nasprotniki prohibicije, ki so tukaj že ustanovili svoj glavni stan, poslužili istih taktik v svojem boju, katerih so se posluževali s takim spehom suhači, dokler niso uveličali prohibicije. Mokrači pošiljajo se dan po celi deželi letake ter se glasi, da dobivajo velike svote za svoj boj. Za enkrat je izšla prva številka lista, ki bo razširjal njih ideje. "The Liberty Lane" in tudi ta list se bo razpisalo po celi deželi.

V prvi številki se glasi, da je list posvečen ohranjenju ustavno zajamčenih pravic ter varstvu osebnosti svobode. — Mi smo proti Volsteadovi prohibiciji, proti modrim postavam, proti prepovedi kajenja tobaka in sploh proti vsem nepotrebnim omejevanjem ljudskega razveseljevanja. — se glasi v uvodniku. List se bo razširilo v vseh okrajih 251 kongresnikov, ki so gasovali za prepoved piva v zdravniške svrhe. Nobenega pardona se ne bo dajalo ter se glasi, da ima le petdeset izmed 251 kongresnikov upanje, da bodo zopet izvoljeni. S tem slede mokrači le vzgledu, katerega so jim dali suhači.

American Liberties League, ki je vprizorila dne 4. julija v New Yorku parado proti prohibiciji, je objavila sedaj, da bo nastopila tudi na političnem polju. Borila se bo proti kandidatom za občinska, državna in zvezna mesta, ki spadajo v suhači tabor.

Liga se bo nadalje zavzela za zopetno izvolitev newyorškega župana Hylana, ker je bil navzoč pri paradi.

Harrisburg, Pa., 6. julija. — Sedaj, ko je zmanjkalo jagod in malin, upajo farmerji na pridelek bezgovih jagod, vendar pa izjavljajo, da jih bo malo, kajti prebivalci mest prihajajo v velikanskim množinah v svojih avtomobilih. Farmerji ne morejo preprečiti tatvin tako uspešno kot bi radi ter deloma tudi ne zamerijo meščanom, ker se jim smilijo.

VEZI PO ZRAKU MORJU IN KOPNEM.

London, Anglija, 6. julija. — Cesarska konferenca je imenovala komitej, ki se bo posvetoval z ministrom, ki načeljuje trgovskemu svetu, zračnim ministrstvom ter poštarnim departamentom, da najde praktična sredstva za razvoj na kopnem, po morju, v zraku ter s pomočjo radio-telegrafije in telefona.

Komitej je sestavljen iz Winston Spencer Churchilla, koionijalnega ministra, kot načelnika ter iz zastopnikov Canade, Avstralije, Nove Zelandije, Južne Afrike ter Indije.

TURŠKI NACIJONALISTI NAMERAVAJO NAPASTI CARIGRAD.

London, Anglija, 6. julija. — Vse tiskajšnje časopisje se strinja v mnenju, da bodo morale Anglija, Francija in Italija začeti skupno akcijo proti turškim nacijonalistom.

Nacijonalisti so že vdrl v nevtrarno cono od Carigrada ter dospeli do črni Marmarskega morja. Vse kaže, da nameravajo napasti Carigrad. Položaj je izzval resno bojazen.

Zavezniški komisarji v Carigradu so se posvetovali z generalom Harringtonom, vrhovnim poveljnikom tamošnjih zavezniških čet.

V UKRAJINI SO SE ZAVRŠILI NOVI POGROMI.

London, Anglija, 6. julija. — Iz Kodanja poročajo, da so se v Ukrajini pojavili novi pogromi. Baje je bilo usmrčenih na tisoče in tisoče židov.

NOVA VRSTA AVTOMOBILOV.

Chicago, Ill., 6. julija. — Avtomobili, napravljeni v glavnem iz bombaža, katere bo gnil prah premoga, predstavljajo možnost, so glasno z Roger Rabsonom, štativnikom, ki se muči tukaj na obisku.

Glavni vzrok propadanja trgovne z avtomobili, — je rekel, — so cene gorilina. — Karo bodočnosti bo gnala druga sila. Uporaba prahu premoga je že prišla preko eksperimentalnega štadnja.

Treba je izdelovati lažje avtomobile. Sestavino bombaža, formaldehida in lima se je že proizvedlo kot material, ki bo mogoče rešiti ta problem.

ŠPANSKI UČENJAK PROTI BOKSANJU.

Madrid, Španija, 6. julija. — Jose Ortege Munilla, predsednik španske akademije, je dal izraziti svojim nazorom glede boja med Dempseyem in Carpentierjem v New Jersey.

Zmaga Dempseyja nad Carpentierjem, — je rekel, — predstavlja kulminacijo zmagovalne brutalnosti. 2. julij bo slaven v analah barbarstva.

Dva moža sta prodala svoje zdravje in čast radovedni množici, ki je plačala za to, da vidi drug drugega uničevati z udarci. Taki ljudje se ne borijo iz sovraštva.

Plačani borilci predstavljajo najbolj podlo prostitucijo.

Velika publiciteta, katero se je dalo stvari, kaže namen, da se namerava take stvari importirati v Evropo. Ravno še tega nam manjka.

POSADKA LADJE SE JE UPRLA.

Napoli, Italija, 6. julija. — Tekom vožnje ameriškega parnika "Pocahontas", ki je odplul iz New Yorka dne 23. maja ter ravnokar dospel sem, se je posadka uprla ter ni hotela izvršiti potrebnih poprav na strojih.

Neki nemški potnik se je prostovoljno lotil dela ter omogočil parniku, da je dospel semkaj.

POGAJANJA O RUSKO-ŠVEDSKI POGODBI.

Stockholm, Švedska, 6. julija. — Predsednik ruske trgovinske delegacije na Švedskem, Keršencev, je v imenu svoje vlade naprosil Švedsko, naj sklene z boljševisko Rusijo trgovsko pogodbo. Pogodba naj bi bila podobna oni, ki jo je

GENERAL STENGER JE BIL OPROČEN.

Lipsko, Nemčija, 6. julija. — Pred nemškim državnim sodiščem je bil danes oproščen generalni poročnik Stenger, katerega so francoske priče obtožile, da je s francoskimi jetniki slabo postal ter jih dal precej postreliti.

Majors Crusius, ki je bil obdolžen istega zločina, je dobil dve leti ječe.

V NEW YORKU SE LAHKO VSAK NA ULICI KOPLJE.

Strasna vročina zadnjih dni je povzročila nezno trpljenje v tene ment okraju našega mesta. Končno je župan odredil, naj ognjegasti vsako popoldne za par ur odpro svoje hidrante, da se mladina lahko nekoliko ohladi. Slika nam kaže tipičen prizor na vzhodni strani mesta.

OPOJNIH PIJAČ SE NE SME PREVAŽATI

Novi tajnik justičnega departmeta je vzdržal razsodbo Wilsonove administracije.

Washington, D. C., 6. julija. — Generalni pravdnik Daugherty je potrdil odločitev justičnega departmeta z dne 4. februarja tekočega leta, ki je prepovedala prevoz opojnih pijač preko ozemlja Združenih držav. Tekom zadnje administracije, ko je bil generalni pravdnik odsoten iz svojega urada, je njegov namestnik Nebeber podpisal odločitev, ki se je obracala proti izkreanju opojnih pijač. V onem času se je domnevalo, da je Miss Annette Adams, pomožna generalna pravdnica, sestavila to odločitev, ker je kot ženska naravno za prohibicijo.

Kmalu nato je nastopila nova administracija in zastopniki canadskih in južno-ameriških interesov so naprosili administracijo, da revidira tozadevno odločitev. Izprva ni hotel Daugherty razmišljati o tej prošnji, a končno se je udal ter potrdil odločitev Nebeberja.

Ekstremisti trdijo, da ni le pijača, namenjena za diplomate v Washingtonu izključena na temelju te odločitve iz transporta po ozemlju Združenih držav, temveč da tudi ne more pristati v ameriških pristaniščih noben inozemski parnik, ki ima pijačo na krovu.

Splošno pa se domneva, da si bo znal državni departmet, ki je rešil državno prostost diplomatov, pomagati tudi v tem slučaju.

Odlok pa je napravil absoluten konec velikemu pošiljanju canadškega žganja preko Združenih držav v Južno Ameriko ter pošiljanju tozadevnih produktov Južne Amerike v Canado.

Za enkrat pravi odlok justičnega departmeta, da je navzočnost pijače na krovu kateregakoli parnika, namenjenega v Združene države že samaposebi dokaz namena, da se krši prohibicijsko postavo Združenih držav.

UPORNI DUNAJSKI PEKI.

Dunaj, Avstrija, 6. julija. — Zveza pekovskih mojstrov je proti vladnemu ukrepu izjavila, da bo prihodnji teden zopet pričela s prodajo znanega finega dunajskega peciva in sicer iz ameriške moke, katero so mojstri kupili privatno. Oblasti niso hotele dati dovoljenja za izdelovanje tega peciva in koruzno moko se še vedno rabi pri izdelovanju rancijskega kruha za prebivalstvo.

DUNAJSKA VLADA PROTI JUGOSLOVANOM

Jugoslovska vlada je protestirala proti dunajski vladi. — Začetek zarote na Dunaju.

Dunaj, Avstrija, 6. julija. — Jugoslovska vlada je izvedela baje iz skrajno zanesljivih virov, da je na Dunaju centralna organizacija, katere namen je izvajati terorizem na Balkanu.

Kot poroča belgrajska "Tribuna", je poslala jugoslovska vlada dunajski vladi ostro noto, v kateri zahteva takojšen razpust te organizacije. V noti je nadalje rečeno, da imajo Nemci na vesti atentat na srbskega prestolonaslednika Aleksandra.

Rumunska in čehoslovska vlada sta se v protestu pridružili Jugoslaviji.

Dunajski vladni uradniki pravijo, da jim ni o tem ničesar znane.

ROVI V KANSASU POČIVAJO.

Pittsburgh, Kan., 6. julija. — Le sedem globokih rogov, katere obratujejo različne premogarske družbe, je bilo danes v obratovanju v celem premogarskem polju Kansasa.

Soglasno z unijskimi uradniki protestirajo proti obsodbi Howatza, predsednika in Dorchyja podpredsednika Kansas Miners Union v Columbusu.

VELIKA POŠILJATEV ZLATA.

S franc. parnikom "France" je dospela v New York pošiljatev zlata v vrednosti 50.849.000 frankov. Zlato je naslovljeno na newyorške banke, v pokritje kreditov.

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgrajske vlade dobijo Jugoslavlani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadno pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovskega potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake goričene listine.

Frank Sakser State Bank, 92 Cortlandt St., New York, N. Y.

IDILICNE RAZMERE V FRANCOŠKI JEČI

Jetnik je maio narezal paznika, se polastil jetniškega denarja ter ušel na prosto.

Pariz, Francija, 5. julija. — Vsi jetniki v Nogent le Rotron imajo dostop do kuhinje, kjer bi se eden ali drugi lahko polastil enega izmed treh velikih nožev ter si pridobil prostost, če bi mu kaj takega ravno padlo v glavo. Le dva paznika sta bila na lieu mesta in v nedeljo je bil eden teh prost, vsled česar je ostal samo en. Kar se tiče vprašanja, kako bo prišel skozi vrata jetnišnice, je bilo treba le odvzeti kos žice ter se izogniti psu Alfonzu. Pravici na ljube je treba reči, da je Alfonz cer lajal na inšpektorje in sodnike, kadar so prišli po opravih, da pa je bil prijazen napram vsem jetnikom.

Skozi dolga leta ni bilo niti enega jetnika, ki bi hotel pobegniti iz tako prijetnega doma. Nato pa je bil neki Hipolit Royer spoznan krivim nekega manjšega zločina ter poslan v to ječo. To je Hipolit ježilo, kajti on je kmečki delavec ter ni vsled tega vajen udobnega postopanja v ječi. Hipolit ni bil ravno nemeen, kajti videl je, da je nesramno lahko pobegniti iz ječe. Čutil se je le, da nečesto drugi tega storiti, kajti rekel jim je, naj pobegeto z njim skupaj, a vsi so zmajali z glavami v znamenje, da nočejo ničesar vedeti o tem.

Nato pa se je Hipolit polastil enega kuhinjskih nožev ter čakal do naslednje nedelje, ko bi eden izmed paznikov odšel na izprehod s svojo izvoljenko. Nameraval je zapreti paznika z nožem ali pa poskusiti tak "punch" kot se ga je poslužil pred kratkim Dempsey.

Nesreča pa je hotela, da se je zavedal edini paznik, ki je ostal v ječi, svojega dostojanstva ter ogorčeno zavrnil domnevo, da bi eden njegovih varovancev odšel brez formalnega poslova. Vsled tega se je unel boj in kuhinjski nož je zadel paznika s tako silo, da bi bil brez dvoma resno poškodovan, če bi ne prihitela dva druga jetnika ter strgala Hipolita stran. Dočim sta oba jetnika pomagala pazniku, se je Hipolit po francoski poslovil. Odvil je kos žice ter stopil v prosto naravo.

Prišla je uče in Hipolit je bil daleč od doma ter tudi ni imel nobenega denarja. Z obžalovanjem je mislil na ječo in vsled tega se je tudi spomnil na neko stvar. Obžaloval je, da se ni poslužil nekega jetniškega denarja, o katerem je vedel, da se nahaja

SMUTS O KONFERENCI Z NARODNIMI VODITELJI

GENERAL SMUTS JE SPOROČIL LLOYD GOERGE-U POSAMEZNOSTI GLEDE POSVETOVANJA Z IRSKIMI VODITELJI. — DE VALERA BO BAJE NEKOLIKO POPUSTIL.

London, Anglija, 6. julija. — General Jan Christian Smuts, ministrski predsednik južno-afriške unije, se je danes zjutraj po svojem povratku iz Irske, kjer se je posvetoval z Valero ter drugimi irskimi voditelji v Dublinu, pričel posvetovati z ministrskim predsednikom Lloyd George-om, Sir Craigom, ulsterskim ministrskim predsednikom ter Midletonom, unionističnim voditeljem iz južne Irske.

General Smuts je podal svoje poročilo glede posvetovanj z irskimi voditelji.

London, Anglija, 6. julija. — Angleška vlada je bila baje naprosena, naj proglasi premirje na Irskem, še pred završenjem pogajanj, tikajočih se Dominion Home Rule predloge. General Smuts je baje predložil nazore Sinn Feincev glede predlaganega premirja.

Dublin, Irska, 6. julija. — Nadaljni dolgi korak je bil storjen v smeri proti uravnavi irskega vprašanja, če so poročila, ki so danes krožila tukaj, resnična.

Čeprav ni bilo mogoče dobiti nobenega oficijelnega potrdila, se vendar ugotavlja, da je Valera privolil v to, da preklicne zahteve, tikajoče se irske republike in da je privolil v stvarjenje zvezne vlade v okvirju angleškega cesarstva pod pogojem, da bo mogoče dobiti privoljenje Ulstra. Kot pogoj za sestanek z Lloyd George-om je baje Valera rekel, da se taka pogajanja ne smejo vršiti na temelju stare Home Rule predloge, da pa je pripravljen nuditi Ulstru še večjo mero avtonomije kot pa jo uživa sedaj.

v nekem predalu mize v kuhinji. Kaber radi amora njenega moža, Daniela F. Kaber pred dvema leti, postajajo vedno manjše.

Sodnik Bernon, ki predseduje slučaju, je objavil, da bo izbiranje porote završeno še danes in da se bo lahko takoj pričelo z zasliševanjem prič.

ANGLEŠKO BRODOVJE JE ODPLULO PROTI CARIGRADU.

Malta, 6. julija. — Skoraj vse angleško srednjemorsko brodogradnjo je odplulo proti Carigradu. V isto smer je odplulo tudi nekaj angleških transportnih ladij z vojaškimi ojačenji. Angleška diplomacija je prepričana, da bo prišlo v najkrajšem času do velikih političnih razvojev na Vzhodu.

Ti razvoji bodo za Anglijo precej nevarni.

WANAMAKER IN ARMOUR NA KOSILU PRI PREDSEDNIKU.

Washington, D. C., 6. julija. — John Wanamaker iz Philadelphije in Ogden Armour iz Čikage sta bila danes pri predsedniku Harding-u v Beli hiši na kosilu. Po kosilu so razpravljali o trgovskem položaju v deželi.

Denarna izplačila v jugoslovske kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po niski ceni, kancalljivo in hitro, včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:			
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. Poštni čekoval urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	 \$2.25	1,000 kron	 \$ 7.20
400 kron	 \$3.00	5,000 kron	 \$36.00
500 kron	 \$3.75	10,000 kron	 \$71.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.			
50 lir	 \$ 3.00	500 lir	 \$26.50
100 lir	 \$ 5.50	1000 lir	 \$52.00
300 lir	 \$15.90		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.			
1,000 nemško-avstrijskih kron	 \$ 2.30		
5,000 nemško-avstrijskih kron	 \$ 10.50		
10,000 nemško-avstrijskih kron	 \$ 21.00		
50,000 nemško-avstrijskih kron	 \$100.00		

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospje v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

